

1

Із вершечка великої піраміди в Гізі до нього сміється й гукає якась молода жінка.

— Роберте, швидше! Я так і знала, що треба було пошукати собі молодшого чоловіка! — Її усмішка зачаровує.

Він намагається не відставати, але ноги немов налиті свинцем.

— Зачекай, — благає він. — Будь ласка...

Він видирається нагору, в очах темніє. У вухах дзвенить. *Я мушу її наздогнати!* Знову підводить голову, але жінки уже немає. На її місці стоїть і дивиться на нього, презирливо скрививши губи, якийсь дідуган із гнилими зубами. Не тямлячи себе з горя, він кричить страшним криком, що безліч разів відлунує в пустелі.

Здригнувшись, Роберт Ленгдон прокинувся. На тумбочці біля ліжка дзвонив телефон. Збентежений, він узяв слухавку.

— Алло?

— Мені потрібний Роберт Ленгдон, — сказав чоловічий голос. Ленгдон сів на ліжку і спробував зібратися з думками.

— Я і є... Роберт Ленгдон. — Він глянув на цифровий годинник, що світився в темряві. 5:18.

— Мені треба негайно з вами зустрітись.

— А хто ви?

— Мене звати Максиміліан Колер. Я фізик, спеціалізуюся на елементарних частинках.

— *Хто?* — Ленгдон не міг нічого второпати. — Ви впевнені, що я саме той Ленгдон, який вам потрібний?

— Ви професор релігійної символіки в Гарвардському університеті. Ви написали три книжки на цю тему і...

— Вам відомо, яка зараз година?

— Пробачте. Я мушу щось вам показати. Це не телефонна розмова.

Ленгдон мимоволі застогнав. Таке вже траплялося не раз. Хочеш писати книжки про релігійну символіку — мусиш бути готовий до

дзвінків від усяких фанатів, які вимагають, аби ти тлумачив знаки, що їх посилає їм Господь. Минулого місяця якась стриптизерка з Оклахоми пообіцяла Ленгдонові найкращий у світі секс, якщо він прилетить до неї й підтвердить автентичність хреста, який дивом проступив на її постелі. «Талсівська плащаниця»², хай їй грець, подумав було Ленгдон.

— Звідки ви взяли мій телефон? — Ленгдон намагався говорити ввічливо, попри невідповідну годину.

— З Інтернету. На сайті, де можна замовити вашу книжку.

Ленгдон наморщив чоло. Він був на сто відсотків упевнений, що на тому сайті немає номера його домашнього телефону. Незнайомець явно бреше.

— Мені треба з вами зустрітися, — наполягав той. — Я добре заплачу.

Ленгдон почав втрачати рівновагу.

— Перепрошую, але я справді...

— Якщо ви вилетите негайно, то будете в мене до...

— Нікуди я не полечу! П'ята година ранку! — Ленгдон жбурнув слухавку і впав назад у ліжку. Заплющив очі, намагаючись знову заснути. Марно. У пам'ять міцно вкарбувався щойно бачений сон. Неохоче він одягнув халат і спустився вниз.

Роберт Ленгдон бродив босоніж по своєму порожньому вікторіанському будинку в Масачуссетсі, стискаючи в руках традиційний засіб від безсоння — горнятко гарячого «Несквіку». Світло квітневого місяця лилося у вікна в глибоких нішах й утворювало на східних килимах чудернацькі візерунки. Колеги Ленгдона часто жартували, що його помешкання більше нагадує антропологічний музей, аніж людське житло. Полиці були заставлені релігійними пам'ятками з усього світу: *екуаба* з Гани, золотий хрест з Іспанії, ідол з островів Кіклади в Егейському морі і навіть рідкісний плетений *бокус* молодого воїна з Борнео, символ вічної юності.

² Талса — місто в штаті Оклахома.

Ленгдон сів на мідну скриню східного гуру і, насолоджуючись теплом шоколадного напою, раптом побачив своє відображення у вікні. Обличчя витягнуте й бліде... наче в привида. *Підстаркуватий привид*, похмуро подумав він, укотре усвідомивши, що його юна душа живе в смертній оболонці.

Сорокап'ятирічний Ленгдон не був красенем у класичному розумінні, але мав те, що колеги-жінки називали «шармом науковця»: срібні пасма в густому темному волоссі, проникливі сині очі, заворожливий низький голос і щиру безтурботну посмішку спортсмена-аматора. У школі й коледжі Ленгдон захоплювався стрибками у воду і дотепер перебував у чудовій фізичній формі, яку старанно підтримував, долаючи щодня п'ятдесят разів довжину університетського басейну.

Друзі завжди вважали Ленгдона трохи загадковим чоловіком, що загубився десь між століттями. У вихідні його можна було застати зі студентами в університетському дворі у джинсах, він розмовляв із ними чи то про комп'ютерну графіку, чи про історію релігії. Його також можна було побачити на фотографіях у поважних мистецьких часописах у твідовому піджаку й жилеті з малюнком пейслі на відкритті якоїсь музейної виставки, куди його запросили виступити з лекцією.

Ленгдон був строгим викладачем і неухильно вимагав дисципліни, однак завжди першим підтримував те, що сам називав «забутим мистецтвом доброї невинної забави». Із фанатичним завзяттям він пропагував активний відпочинок, чим завоював собі глибоку довіру серед студентів. Прізвисько Дельфін йому дали водночас і за добродушність, і за легендарну здатність під час гри у водне поло пірнути глибоко, до самого дна, й обійти цілу команду суперника.

Ленгдон самотньо сидів у порожньому будинку і розсіяно дивився в темряву, аж раптом тишу знову порушив дзвінок — тепер факсу. Сердитися він не мав сили, тож тільки втомлено хмикнув.

Божі люди, подумав. Дві тисячі років чекають на свого месію і ні на мить не втрачають надії.

Відніс до кухні порожнє горня і неквапно пішов до кабінету, обшитого дубовими панелями. Зітхнувши, відірвав отриманий факс і подивився на нього.

Раптом йому стало млюсно.

На папері був зображений труп. Із жертви зірвали весь одяг і скрутили шию так, що було видно тільки потилицю. На грудях чорніло тавро. Одне-єдине слово... Це слово Ленгдон знав дуже добре. Надто добре. У німому заціпенінні дивився він на химерний напис.

Иlluminati

— Ілюмінати, — вимовив, запинаючись. Серце шалено калатало.
Не може бути...

Дуже повільно, наче не наважуючись побачити те, що на нього чекає, Ленгдон повернув факс на сто вісімдесят градусів. Подивився на слово знову.

Йому перехопило подих. Він не міг отямитись. Насилу вірячи власним очам, він обернув факс іще раз, знову прочитав витавруване слово, тоді ще раз...

— Ілюмінати, — прошепотів.

Приголомшений, Ленгдон упав на стілець. Якусь мить він сидів, геть ошелешений. Тоді погляд його випадково натрапив на червоний індикатор, що блимав на факсовому апараті. Той, хто надіслав цей факс, був і досі на лінії... хотів з ним розмовляти. Ленгдон довго дивився на червону лампочку.

Тоді тремтячою рукою взяв слухавку.

2

— Ну що, тепер ви готові мене вислухати? — запитав той самий чоловічий голос.

— Готовий, чорт забирай. Ви можете пояснити, що це все означає?

— Я намагався це зробити. — Голос звучав жорстко й незворушно. — Я фізик. Керівник науково-дослідного центру. У нас сталося вбивство. Труп ви бачили.

— Як ви мене знайшли? — Ленгдон силиться зосередитись. З голови не йшло зображення на факсі.

— Я ж уже вам сказав. Через Інтернет. Через сайт вашої книжки «Мистецтво ілюмінатів».

Ленгдон намагався зібратись із думками. У широких літературних колах ця книжка була майже невідома, зате її досить жваво обговорювали в Інтернеті. І все одно щось тут не клеїлось.

— На цьому сайті немає контактної інформації, — знайшовся нарешті Ленгдон. — Я в цьому впевнений.

— У мене в лабораторії працюють люди, які досконало вміють витягати з всесвітньої павутини потрібну інформацію.

— Схоже, ваша лабораторія знає про мережу дуже багато, — скептично зауважив Ленгдон.

— Аякже, адже це ми її *винайшли*. — Щось у голосі співрозмовника переконало Ленгдона, що він не жартує. — Мені треба з вами зустрітись, — наполягав той. — Це не телефонна розмова. Від Бостона до нашої лабораторії лише година льоту.

Ленгдон стояв у напівтемряві кабінету й розглядав факс, який досі тримав у руці.

Це зображення мало для нього величезне значення. Можливо, воно стане епіграфічною знахідкою століття, яка підтвердить результати десяти років його наукової праці.

— Це терміново, — не відступався співрозмовник.

Ленгдон не відводив очей від тавра на грудях убитого. *Ілюмінати*, перечитував він знову і знову. Його наукові пошуки завжди ґрунтувалися на символічних відповідниках викопних останків — старовинних документах і давніх віруваннях — але це фото було сьогоднішнім. Сучасністю. Ленгдон почувався палеонтологом, що сам на сам зіткнувся з живим динозавром.

— Я наважився вислати по вас літак, — сказав голос. — Він буде в Бостоні за двадцять хвилин.

У Ленгдона пересохло в горлі. *Година льоту...*

— Пробачте мою самовпевненість, — вів далі співрозмовник, — але ви мені потрібні тут.

Ленгдон знову подивився на факс — живе підтвердження давнього міфу. Про наслідки страшно було й подумати. Він розсіяно глянув у вікно. Крізь гілля беріз на подвір'ї просочувалися перші промені світанку, але знайома картина за вікном тепер мала якийсь інакший вигляд. Ленгдона охопило дивне змішане відчуття страху й радісного збудження, і він зрозумів, що вибору в нього немає.

— Ваша взяла, — здався він. — Кажіть, де шукати ваш літак.

3

За тисячі миль від будинку Ленгдона відбувалась інша розмова. Двоє чоловіків сиділи в темній кам'яній келії, як у Середньовіччі.

— *Benvenuto!* — сказав один із них владним тоном. Він сидів у темному куті, майже невидимий. — Усе пройшло добре?

— *Si,* — відказав інший. — *Perfettamente.* — Голос його звучав різко.

— І ні в кого не виникне сумнівів, хто за це відповідальний?

— Ні в кого.

— Чудово. Ти приніс те, що я просив?

Чорні як смола очі вбивці блиснули. Він поставив на стіл важкий електронний прилад.

— Молодець. — Чоловік, що сидів у тіні, здавався задоволеним.

— Служити братству для мене честь, — відказав убивця.

— Скоро розпочнеться другий етап. Відпочинь трохи. Сьогодні до півночі ми змінимо світ.

4

«Сааб 900S» Роберта Ленгдона вилетів із тунелю Келлагана й опинився на східному боці бостонського порту, неподалік від аеропорту Логана. Згідно з наданими йому вказівками, Ленгдон знайшов

вулицю Авіейшн-роуд і звернув ліворуч за колишнім офісом авіакомпанії «Істерн ейрлайнз». Ярдів за триста попереду у світанковій імлі виднівся ангар. На ньому фарбою було виведено велику цифру «4». Ленгдон заїхав на стоянку і вийшов з авто.

Із-за ангара з'явився кругловидий чоловік у синьому однострої.

— Роберт Ленгдон? — привітно гукнув він із незнайомим акцентом.

— Так, це я, — відізався Ленгдон, замикаючи авто.

— Ви дуже вчасно. Я щойно приземлився. Прошу йти за мною.

Ідучи за пілотом уздовж ангара, Ленгдон занервував. Він не звик до загадкових телефонних дзвінків і таємних зустрічей із незнайомцями. Не знаючи, що на нього чекає, він убрався так, як зазвичай одягався в університет, — бавовняні штани, светр із гольфом і твідовий піджак. Із голови не йшов факс, який тепер лежав у кишені піджака. Він і досі не міг остаточно повірити в реальність того, що було на ньому зображено.

Пілот, здається, відчув стривоженість Ленгдона.

— Сподіваюся, сер, літати для вас не проблема?

— У жодному разі, — відказав Ленгдон. *Трупи з тавром на грудях — оце для мене проблема. А літати — це дурниця.*

Зайшовши за риг, вони опинилися на початку злітної смуги.

Побачивши літальний апарат, що стояв на майданчику перед ангаром, Ленгдон укляк на місці.

— Ми що, полетимо на *цьому*?

Пілот широко всміхнувся.

— Подобається?

Ленгдон дивився кілька секунд, нічого не розуміючи.

— Подобається? — перепитав нарешті. — Це що за чортівня?

Літальний апарат, що постав перед ними, був величезний. Він трохи нагадував космічний корабель, от тільки ніс мав абсолютно плаский, наче зрізаний. Незвичний літак, що стояв на початку злітної смуги, більше скидався на велетенський клин. Ленгдоні на мить здалося, що він бачить сон. На вигляд цей засіб був не більше придатний для польотів, ніж якийсь «б'юїк». Крил у нього

практично не було — лише два коротенькі стабілізатори на задній частині фюзеляжу. Над ними стриміли ще два кілі. Усе решта — суцільний корпус, завдовжки приблизно двісті футів, без жодних ілюмінаторів.

— Двісті п'ятдесят тисяч кілограмів з повною заправкою, — гордо повідомив пілот, наче батько, що нахваляється своїм новонародженим сином. — Працює на рідкому водні. Корпус із титана з карбідокремнієвим волокном. Співвідношення тяги й ваги — 20:1. У більшості реактивних літаків це лише 7:1. Директорові, мабуть, нетерпилитиметься з вами зустрітися. Зазвичай він не висилає по своїх гостей цього велетня.

— Ця штука *літає*? — здивувався Ленгдон.

— Ще й як! — усміхнувся пілот. Він підвів Ленгдона ближче до літака. — На вигляд страшноувато, згоден, але краще вже тепер звикати до цих літаків. Років через п'ять тільки вони й залишаться — швидкісний цивільний авіатранспорт. Наша лабораторія придбала такий літак одна з перших.

Схоже, ваша лабораторія не бідує, подумав Ленгдон.

— Це прототип «Боїнга Х-33», — вів далі пілот, — але є й десяток інших моделей — наприклад, «Національний Аерокосмічний літак»; росіяни мають «Скремджет», британці — «ГОГОЛ». Майбутнє за ними, потрібно лише трохи часу, щоб вони стали доступними для загального користування. Зі звичайними реактивними літаками можете попрощатися.

Ленгдон боязко подивився вгору на літак майбутнього.

— Я б краще летів на звичайному.

Пілот показав рукою на трап.

— Сюди, будь ласка, містере Ленгдон. Обережно, не спіткніться.

За кілька хвилин Ленгдон уже сидів у порожньому салоні. Пілот усадовив його в передньому ряду, сам застібнув йому пасок безпеки і зник у носовій частині літака.

Дивовижно, але салон був майже такий самий, як у звичайному пасажирському літаку, тільки без ілюмінаторів, через що Ленгдон почувався дуже незатишно. Усе життя він страждав від легкої

форми клаустрофобії — наслідок одного випадку в дитинстві, — позбутися якої так і не зміг.

Відразу до замкненого простору аж ніяк не позначалася на здоров'ї Ленгдона, але часто виводила його з рівноваги. Виявлялася вона у дрібницях. Він не любив спортивних ігор у закритому приміщенні, як-от рекетбол чи сквош, й охоче виклав кругленьку суму за свій просторий вікторіанський будинок із височенними стелями, хоч університет міг забезпечити його значно дешевшим житлом. Ленгдонові часто спадало на думку, що потяг до мистецтва виник у нього в юності від любові до величезних музейних залів.

Десь під ногами запрацювали двигуни, і корпус літака затремтів. Ленгдон нервово ковтнув і застиг в очікуванні. Він відчув, як літак зрушив з місця. Над головою неголосно зазвучала музика у стилі кантрі.

Двічі пікнув телефон на стіні. Ленгдон узяв слухавку.

— Алло?

— Як чуєтеся, містере Ленгдон?

— Препаскудно.

— Розслабтеся. За годину будемо на місці.

— А де це «на місці»? — поцікавився Ленгдон, усвідомивши, що гадки не має, куди його везуть.

— У Женеві, — відповів пілот, і двигуни заревіли. — Наша лабораторія в Женеві.

— Женева, — повторив Ленгдон, трохи заспокоєний. — На півночі штату Нью-Йорк. У мене там живуть родичі, біля озера Сенека. Я й не знав, що в Женеві є фізична лабораторія.

Пілот розсміявся.

— Не та Женева, що в штаті Нью-Йорк, містере Ленгдон. Женева у Швейцарії.

Зміст останніх слів пілота дійшов до Ленгдона не відразу.

— У Швейцарії?! — серце шалено закалатало. — Ви, здається, сказали, що ми летітимемо лише годину?!

— Так і є, містере Ленгдон, — зі сміхом відповів пілот. — Цей літак летить зі швидкістю п'ятнадцять махів.

Убивця маневрував поміж натовпом на людній вулиці європейського міста. Це був дужий чолов'яга. Смаглявий і дивовижно спритний. М'язи в нього й досі були напружені після недавньої важливої зустрічі.

Усе пройшло добре, казав він собі. Хоч працедавець так і не відкрив йому свого обличчя, убивця вважав за честь бути в його товаристві. *Невже від їхнього першого контакту проминуло лише п'ятнадцять днів?* Убивця досі пам'ятав кожне слово з тієї телефонної розмови...

— Мене звуть Янус, — відрекомендувався незнайомиць. — Ми з тобою майже побратими. У нас спільний ворог. Я чув, твої послуги можна купити.

— Залежить, кого ви представляєте, — відповів убивця.

Незнайомиць сказав:

— Це ви так жартуєте?

— Бачу, ти про нас чув.

— Звичайно. Про це братство ходять легенди.

— То чому ж ти мені не віриш?

— Усім відомо, що браття давно відійшли в небуття.

— Це наша тактика. Найнебезпечніший ворог — той, кого не бояться.

Убивця не дуже вірив.

— Ви хочете сказати, братство існує донині?

— Саме так, тільки тепер воно в іще глибшому підпіллі. Ми можемо проникнути куди завгодно... навіть у священну фортецю нашого найзаклятішого ворога.

— Це неможливо. Вони недосяжні.

— У нас довгі руки.

— Таких довгих рук не має ніхто.

— Дуже скоро ти пересвідчишся. Світ от-от побачить неспростовний доказ могутності братства. Очевидний акт зради.

— Що ви зробили?

Співрозмовник розповів.

Убивця був вражений.

— Не може бути!

Наступного дня новина з'явилася в газетах у всьому світі. Убивця повірив.

За п'ятнадцять днів його віра зміцніла так, що не залишилося й тіні сумніву. *Братство живе*, тріумфував він. *Сьогодні вони вийдуть із підпілля й відкриють світові свою силу*.

Із зловісним блиском у чорних очах убивця протискався крізь на-товп по вулицях. Одне з найпотаємніших і найстрашніших товариств на землі звернулося до нього по послугу. *Вони зробили правильний вибір*, подумав він. Його вміння берегти таємниці поступалося хіба що вмінню вбивати.

Наразі він служив їм бездоганно. Убив, кого належало, й привіз Янусові потрібний предмет. Тепер Янус має застосувати весь свій вплив і доправити цей предмет у належне місце.

Доправити...

Цікаво, застановлявся убивця, як Янус упорається з таким не-ймовірним завданням? Очевидно, він має співника всередині. Влада братства, схоже, й справді безмежна.

Янус, думав убивця. *Зрозуміло, що це кодове ім'я*. У кого він його запозичив — у дволикого римського бога... чи в супутника Сатурна? Хоча — яка різниця... Янус мав величезну владу. Він однозначно це довів.

Убивця йшов і уявляв, як із неба йому всміхаються предки. Адже сьогодні він продовжує *їхню* справу — бореться з тим самим ворогом, з яким вони воювали багато віків, починаючи з одинадцятого століття... коли орди хрестоносців уперше ринули на його землю; вони гвалтували й убивали його співвітчизників, називаючи нечестивцями, оскверняли їхні храми й богів.

Щоб дати відсіч загарбникам, його предки створили невеличку, однак грізну армію, бійці якої незабаром стали відомі всюди як захисники. Ці вправні воїни мандрували країною, безжально вбиваючи усякого ворога, що траплявся їм на шляху. Вони прославилися не лише жорстокими вбивствами, а ще й тим, що святкували свої

перемоги, поринаючи в наркотичний дурман. Перевагу вони надавали одному потужному засобу, який називали *гашишем*.

Слава про них множилась, і незабаром цих нещадних убивць почали називати одним-єдиним словом — *гашишин* — дослівно «шанувальник гашишу». Слово *гашишин* стало синонімом смерті майже в кожній мові на землі. Його вживають дотепер, воно є в сучасній англійській мові... але, як і саме мистецтво вбивати, набуло з часом нової форми.

Сьогодні воно звучить як *асасин* — найманій убивця.

6

Через шістдесят чотири хвилини Роберт Ленгдон, якого трохи нудило від польоту, зійшов з трапа на залиту сонцем злітну смугу, недовірливо роззираючись. Свіжий вітерець тріпотів у лацканах твідового піджака. Чудово було знову опинитися на відкритому просторі. Примружившись, він розглядав укриту буйною зеленню долину і засніжені гірські вершини, що обступали їх з усіх боків.

Я бачу сон, казав він собі. *Щомиті я можу прокинутись*.

— Ласкаво просимо до Швейцарії, — голосно сказав пілот, намагаючись перекричати ревіння двигунів X-33, що поступово стихали.

Ленгдон подивився на годинник. 7:07.

— Ви перетнули шість часових поясів, — нагадав пілот. — Тут уже початок другої.

Ленгдон перевів годинник.

— Як чуєтеся?

Він потер живіт.

— Так, наче наївся пенопласту.

Пілот кивнув.

— Висотна хвороба. Ми піднімалися на шістдесят тисяч футів. На такій висоті вага зменшується на тридцять відсотків. Вам пощастило, що летіти треба було недалеко. От якби ми прямували до Токіо, то довелося б піднятися набагато вище — на сотню миль. Від цього справді вивертає кишки.

Ленгдон вимучено кивнув і погодився, що йому пощастило. Загалом, політ був достатньо буденний. Якщо не зважати на шалене прискорення під час злету, від якого ламало кістки, то все інше було здебільшого таким, як звично, — час до часу незначна турбулентність, зміна тиску під час набирання висоти... Ніщо не свідчило, що вони мчать крізь простір із приголомшливою швидкістю одинадцять тисяч миль за годину.

По злітній смузі до літака вже бігло кілька техніків. Пілот повів Ленгдона до чорного «пежо», що стояв на автостоянці позаду диспетчерської вежі. За кілька хвилин вони вже мчали по шосе, що простягалось через долину. Попереду бовваніла купка будівель. Рівнини за вікном тільки мигтіли.

Ленгдон збентежено дивився, як стрілка спідометра сягнула ста сімдесяти кілометрів на годину — понад сто миль. *Цей хлопець просто поміщений на швидкості*, подумав він.

— До лабораторії — п'ять кілометрів, — повідомив пілот. — Доїдемо за дві хвилини.

Ленгдон марно намагався знайти пасок безпеки. *Чи не краще доїхати за три, але живими?*

— Любите Рібу? — запитав пілот, вставляючи в магнітофон касету.

«Страшно залишитися самотньою...» — заспівав жіночий голос.

Нічого страшного, розсіяно думав Ленгдон. Колеги-жінки часто підсміювалися з нього, кажучи, що колекція музейних цінностей, яку він зібрав під своїм дахом, — це лише відверта спроба заповнити тоскную порожнечу будинку. Насправді ж цей будинок, наполягали вони, дуже виграв би від присутності жінки. Ленгдон завжди віджартовувався, нагадуючи, що вже має три великі кохання в житті — символіку, водне поло і парубоцьке життя. Останнє означало свободу, завдяки якій він міг подорожувати світом, спати скільки завгодно, хоч і до обіду, і насолоджуватися спокійними вечорами вдома з бренді та хорошою книжкою.

— У нас тут ціле містечко, — сказав пілот, відвертаючи Ленгдона від його роздумів. — Не тільки лабораторії. Супермаркети, лікарня, навіть кінотеатр.

Ленгдон машинально кивнув і подивився на комплекс сучасних будівель, що розлягався попереду.

— До речі, — додав пілот, — наша машина — найбільша у світі.

— Справді? — Ленгдон уважно подивився навколо.

— Так ви її не побачите, — усміхнувся пілот. Вона під землею на глибині шести поверхів.

Ленгдон не встиг більше нічого запитати. Пілот без попередження натиснув на гальма, й авто різко зупинилося перед броньованою будкою охоронця.

Ленгдон побачив попереду знак: SÉCURITÉ. ARRÊTEZ³. Раптом усвідомивши, де він, Ленгдон запанікував.

— О Господи! Я ж не взяв із собою паспорта!

— Він вам не потрібний, — заспокоїв його пілот. — Ми маємо постійну домовленість зі швейцарським урядом.

Приголомшений, Ленгдон дивився, як його водій дає охоронцеві своє посвідчення.

Той протягнув його через електронний ідентифікаційний пристрій. Загорілася зелена лампочка.

— Ім'я пасажира?

— Роберт Ленгдон, — відповів водій.

— Хто його запросив?

— Директор.

Охоронець звів брови. Відвернувся й подивився спочатку в комп'ютерний роздрук, тоді на екран комп'ютера. За кілька секунд знову підійшов до віконця.

— Приємного перебування в Швейцарії, містере Ленгдон.

Авто знову рвонуло вперед і на швидкості проїхало ще ярдів зо двісті широким колом, що вело до головного входу в лабораторію. Попереду з'явилась ультрасучасна прямокутна будівля зі сталі й скла. Незвичний дизайн, завдяки якому ця споруда здавалася легкою й прозорою, справив враження на Ленгдона. Він завжди був небайдужий до архітектури.

— Скляний собор, — пояснив його супутник.

³ Служба безпеки. Зупиніться (*фр.*).

— Церква?

— Та ні, ну що ви! Чого-чого, а церкви в нас *немає*. Єдина релігія, яку тут сповідують, — це фізика. Можете згадувати все ім'я Господа скільки завгодно, — зі сміхом додав пілот, — не опоганюйте лишень кварків і мезонів.

Пілот розвернув авто й зупинив просто перед входом до скляної будівлі. Ленгдон сидів геть спантеличений. *Кварки й мезони? Жодного паспортного контролю? Літак, що летить зі швидкістю п'ятнадцять махів? Хто вони, у біса, ці люди?* Відповідь була викарбувана на гранітній плиті перед входом:

(CERN)
*Conseil Européen pour la
Recherche Nucléaire*

— Ядерні дослідження? — перепитав Ленгдон, хоч і був певний, що правильно переклав назву.

Водій не відповів: нахилившись уперед, він зосереджено крутив регулятори магнітофона.

— Ви приїхали. Директор зустріне вас тут, біля входу.

Ленгдон побачив, що з будинку виїжджає якийсь чоловік в інвалідному кріслі. На вигляд йому було років шістдесят. Кістлявий, геть лисий, з жорстким підборіддям. Він був одягнений у білий халат, ноги в парадних туфлях твердо впиралися в підніжку крісла. Навіть на відстані його очі здавалися холодними — наче два сірі камінці.

— Це він? — запитав Ленгдон.

Водій підвів голову.

— Оце так! — Він повернувся до Ленгдона з похмурою посмішкою. — Про вовка промовка...

Не знаючи, чого й чекати, Ленгдон вийшов з авто.

Чоловік в інвалідному кріслі заспішив Ленгдонові назустріч і простягнув холодну вогу руку.

— Містер Ленгдон? Це я вам телефонував. Мене звать Максиміліан Колер.

Генерального директора ЦЕРНу Максиміліана Колера за спиною називали Королем. Такий титул пояснювався передусім страхом, а не поклонінням перед особою, яка правила своїми володіннями з трону на колесах. Мало хто був знайомий з ним особисто, зате всі в ЦЕРНі знали страшну історію про те, як він став калікою, і ніхто не докоряв йому за жорсткість... так само, як і за фанатичну відданість чистій науці.

Пробувши в товаристві Колера лише кілька хвилин, Ленгдон відчув, що директор — людина стримана, яка нікого близько до себе не підпускає. Інвалідне крісло з електродвигуном безшумно котилося до головного входу, і Ленгдон, щоб не відставати, мусив майже бігти за ним. Він іще зроду не бачив такого крісла — устаткованого купою електронних приладів, включно з багатоканальним телефоном, системою пошукового виклику, комп'ютерним екраном і навіть невеличкою переносною відеокамерою. Такий собі мобільний командний пункт короля Колера.

Услід за директором Ленгдон увійшов крізь автоматичні двері до просторого холу ЦЕРНу.

Скляний собор, згадав Ленгдон, подивившись угору.

У сьайві пообіднього сонця скляна стеля мерехтіла блакиттю, створюючи атмосферу суворої величі; сонячні промені заломлювались і креслили в повітрі геометрично правильні візерунки. Мармурова підлога й стіни, оздоблені білим кахлем, були змережані нерівними тінями. Повітря здавалося неймовірно чистим. Ленгдон побачив кількох науковців, кожен поспішав у своїх справах. Кроки дзвінко відлунували в просторому приміщенні.

— Прошу сюди, містере Ленгдон. — Голос директора лунав рівно, майже штучно. Чітка й правильна вимова дуже пасувала до його жорсткого обличчя. Колер закашлявся, витер рот білою хустинкою і пильно подивився на Ленгдона своїми холодними сірими очима. — Покваптеся, будь ласка. — Інвалідне крісло швидко покотилося мармуровою підлогою.

Ленгдон поспішив за ним повз безліч коридорів, що відгалужувалися від центрального холу. У кожному відбувався якийсь рух. Побачивши Колера, науковці здивовано витріщалися і з цікавістю розглядали Ленгдона, ніби застановляючись, кого це директор удостоює такої честі.

— Мені соромно зізнатися, — спробував зав'язати розмову Ленгдон, — але я ніколи раніше не чув про ЦЕРН.

— Не дивно, — сухо відказав Колер. — Більшість американців не визнають за Європою першості в наукових дослідженнях. Для них ми просто оригінальний торговельний район — дивне уявлення, якщо зважати на національність таких людей, як Айнштайн, Галілей чи Ньютон.

Ленгдон не знав, як на це реагувати. Він витяг із кишені факс.

— Цей чоловік на фотографії — чи не могли б ви...

— Прошу вас! — Колер жестом його зупинив. — Не тут. Ми якраз до нього йдемо. — Він простягнув руку. — Дайте-но краще це мені.

Ленгдон віддав факс і пішов далі мовчки.

Колер різко звернув ліворуч і в'їхав до широкого коридору, де на стінах красувалося безліч похвальних грамот і дипломів. Відразу біля входу в очі впадала одна особливо велика бронзова табличка. Ленгдон сповільнив крок, щоб прочитати напис:

PRIX ARS ELECTRONICA

за інновацію в галузі культури в еру електроніки

присуджена Тімові Бернерсу Лі та

Європейському центру ядерних досліджень

за винахід

ВСЕСВІТНЬОЇ ПАВУТИНИ

Ще ж треба, подумав Ленгдон, цей чоловік і справді не жартував. Ленгдон завжди думав, що всесвітню павутину винайшли в Америці. Щоправда, його знайомство з мережею обмежувалося візитами на сайт власної книжки та ще нечастими віртуальними екскурсіями в Лувр чи музей Прадо на старенькому «Макінтоші».

— Всесвітня павутина, — Колер знову закашлявся і приклав до вуст хустинку, — народилася тут як локальна мережа. Завдяки їй науковці з різних відділів змогли обмінюватися результатами щоденної праці. А світ традиційно думає, що всесвітню павутину винайшли в Америці.

— То чому ж ви не відкриєте світові очі? — поцікавився Ленгдон. Колер байдуже знизав плечима.

— Чи варто знімати галас через таке дрібне непорозуміння? ЦЕРН — це набагато більше, ніж глобальна комп'ютерна мережа. Наші науковці творять чудеса чи не щодня.

Ленгдон запитально подивився на Колера.

— *Чудеса?* — Це слово безумовно не належало до лексикону гарвардських професорів природничих наук. *Чудеса* вони залишали богословам.

— Чому так скептично? — здивувався Колер. — Я думав, ви займаєтеся релігійними символами. І не вірите в чудеса?

— Щодо чудес я не маю чіткої позиції, — відповів Ленгдон. *Особливо щодо тих, що відбуваються в наукових лабораторіях.*

— Можливо, я вжив не те слово. Я просто намагався говорити вашою мовою.

— Моєю мовою? — Ленгдонові раптом стало неприємно. — Мені шкода вас розчаровувати, сер, але я вивчаю релігійну *символіку* — я науковець, а не священник.

Колер різко загальмував і повернувся, його погляд пом'якшав.

— Ну звісно! Як я міг мислити так примітивно? Справді, щоб досліджувати симптоми раку, не конче самому хворіти на нього.

Ленгдон ніколи не чув цієї ідеї саме в такому формулюванні.

Вони рушили далі. Колер задоволено кивнув.

— Думаю, ми з вами чудово порозуміємося, містере Ленгдон.

Ленгдон чомусь не був у цьому впевнений.

З якоїсь миті Ленгдон почув десь попереду глухий гуркіт. Із кожним кроком він гучнішав, відлунюючи у стінах. Гуркіт начебто долинав із протилежного кінця коридору.

— Що це? — нарешті не витримав Ленгдон, змушений майже кричати. Йому здавалося, що вони наближаються до діючого вулкана.

— Камера вільного падіння, — коротко відповів Колер, нічого більше не пояснюючи.

Ленгдон вирішив не допитуватися. Він утомився, а Максиміліан Колер, схоже, зовсім не прагнув виявляти гостинність. Ленгдон нагадав собі, для чого прибув сюди. *Ілюмінати*. Десь у цьому величезному будинку лежить труп... із тавром, заради якого він щойно подолав три тисячі миль.

Наприкінці коридору гуркіт перетворився на оглушливе ревіння, підлога під ногами вібрувала. Вони повернули за ріг, і праворуч з'явилась оглядова галерея. Чотири вікна з грубим склом в округлій стіні нагадували ілюмінатори в субмарині. Ленгдон зупинився і зазирнув в одне з вікон.

Професорові Роберту Ленгдону доводилося бачити в житті всілякі дивні речі, але такої дивовижі він ще не бачив ніколи. Він навіть кілька разів змигнув, щоб упевнитися, що це не галюцинація. Він дивився у величезну круглу шахту. Там, наче в невагомості, висіли в повітрі *люди*. Троє. Один помахав йому рукою і зробив у повітрі сальто.

О Боже, подумав він. *Я потрапив до країни Оз*.

Дно шахти затягувала дрібна сітка. Крізь отвори в сітці виднівся велетенський пропелер, що обертався з шаленою швидкістю.

— Камера вільного падіння, — пояснив Колер, зупинившись біля Ленгдона. — Те саме, що затяжні стрибки з парашутом, тільки в закритому приміщенні. Для зняття стресу. Це вертикальна аеродинамічна труба.

Уражений, Ленгдон не міг відвести погляду від трьох літунів. Одна з них — доволі огрядна жіночка — підлетіла до вікна. Хоч її хлистали потужні струмені повітря, вона широко всміхнулася й показала Ленгдонові двома руками «це чудово!». Той слабо усміхнувся у відповідь і повторив її жест, застановляючись, чи знає вона, що це — давній фалічний символ чоловічої сили.

Ця товстенька жіночка, зауважив Ленгдон, єдина з трьох мала щось на кшталт мініатюрного парашута. Клаптик тканини, що тріпотів над нею, здавався іграшковим.

— Навіщо їй цей парашутик? — поцікавився Ленгдон. — Він має не більше ярда в діаметрі.

— Опір, — пояснив Колер, — зменшує її аеродинаміку, щоб потік повітря міг її підняти. — Він знову рушив по коридору. — Один квадратний ярд поперечної поверхні сповільнює падіння тіла майже на двадцять відсотків.

Ленгдон розсіяно кивнув.

Він і гадки не мав, що ще до ранку в одній країні, розташованій за сотні миль від Швейцарії, ця інформація врятує йому життя.

8

Коли Колер і Ленгдон вийшли через інші двері з головної будівлі ЦЕРНу на яскраве швейцарське сонце, Ленгдонові на мить здалося, що він перенісся на батьківщину. Картина, що постала перед ним, дуже нагадувала кампус якогось із найпрестижніших університетів у Новій Англії.

Зелений схил збігав до широкої рівнини, де на прямокутних галявинах поміж охайними гуртожитками купками росли клени. Вимощеними стежками діловито крокували особи з ученим виглядом і книжками в руках. Схожості з університетським кампусом додавали двоє довговолосих гіпі, які кидали один одному фрізбі під звуки Четвертої симфонії Малера, що линули з вікна гуртожитку.

— Це наші гуртожитки, — пояснив Колер, виїхавши на стежку, що вела до будинків. — У нас працює понад три тисячі фізиків. ЦЕРН зібрав під своїм дахом понад половину всіх фахівців з елементарних частинок у світі — це найсвітліші розуми планети. Німці, японці, італійці, голландці — усіх не перелічити. Наші фізики представляють понад п'ятсот університетів і шістдесят національностей.

Ленгдон був вражений.

— Як же вони спілкуються?

— Англійською, звичайно. Це універсальна мова науки.

Ленгдон завжди думав, що універсальна мова науки — це *математика*, але надто втомився, щоб сперечатися. Він слухняно йшов стежкою за Колером.

Десь на півдорозі назустріч їм пробіг молодий чоловік у футболці з написом: NO GUT, NO GLORY!

Спантеличений, Ленгдон подивився йому вслід.

— Gut?⁴

— Теорія Великого Об'єднання⁵, — насмішувато відповів Колер. — Теорія всього.

— Зрозуміло, — сказав Ленгдон, насправді нічого не розуміючи.

— Ви маєте хоч якесь уявлення про фізику елементарних частинок, містере Ленгдон?

Ленгдон знизав плечима.

— Я маю уявлення про фізику загалом — падіння тіл і таке інше. — Тривале захоплення стрибками у воду сповнило його глибоким благоговінням перед силою тяжіння і прискоренням вільного падіння. — Фізика елементарних частинок — це наука про атоми, правда?

Колер похитав головою.

— Порівняно з тим, чим ми займаємося, атоми здаються планетами. Нас цікавить *ядро* атома, яке в десять тисяч разів менше від нього самого. — Він знову закашлявся, цього разу сильніше. — Чоловіки й жінки, що працюють у ЦЕРНі, шукають відповідей на одвічні запитання, які турбували людство з найдавніших часів. Звідки ми взялися? З чого створені?

— І що, відповіді на ці запитання можна знайти у фізичній лабораторії?

— Вас це дивує?

— Звичайно. Мені здається, що це питання духовного плану.

— Містере Ленгдон, усі питання колись були духовного плану. З давніх-давен людство зверталося до духовності й релігії, щоб заповнити ті прогалини, яких не могла пояснити наука. Схід і захід сонця колись приписували Геліосу і його вогненній колісниці. Землетруси й цунамі вважали гнівом Посейдона. Сьогодні наука довела, що ці боги були фальшивими ідолами. І незабаром доведе, що такими

⁴ Нутрощі, кишки (*англ.*).

⁵ **Grand Unification Theory** (*англ.*).

є всі боги. Наука вже дала відповіді майже на всі запитання, які тільки можуть цікавити людину. Залишилося декілька, щоправда, найскладніших. Звідки ми взялися? Що тут робимо? У чому сенс життя і всесвіту?

Ленгдон був вражений.

— І що, на ці запитання ЦЕРН намагається знайти відповіді?

— Уточнення: ми не намагаємося, а знаходимо відповіді на ці запитання.

Ленгдон замовк, і вони продовжили свій шлях поміж гуртожитків. Над головами в них плавно пролетіло фрізбі і впало просто перед ногами. Колер, наче не помітивши, попрямував далі.

Ззаду хтось загукав:

— *S'il vous plaît!*

Ленгдон озирнувся. Йому махав сивий літній чоловік у футболці з довгими рукавами і написом COLLÈGE PARIS. Ленгдон підняв фрізбі і спритно метнув назад. Чоловік спіймав його на палець, кілька разів крутонув і так само вправно перекинув через плече партнерові.

— *Merci!* — крикнув він Ленгдонові.

— Вітаю! — сказав Колер, коли той його наздогнав. — Ви щойно перекинулися фрізбі з нобелівським лауреатом Жоржем Шарпаком, винахідником багатопровідної пропорційної камери.

Ленгдон кивнув. *Як же мені пощастило!*

За три хвилини Ленгдон і Колер прийшли до місця призначення — великого охайного гуртожитку, обсаженого осиками. Порівняно з іншими гуртожитками, цей здавався просто розкішним. На кам'яній плиті перед фасадом було вирізьблено: КОРПУС С.

Вигадлива назва, подумав Ленгдон.

Однак, попри примітивну назву, з архітектурного погляду корпус С Ленгдонові сподобався — він мав консервативний і надійний вигляд. Фасад із червоної цегли, ошатна балюстрада, з боків — два симетричні ряди скульптур. Ідучи кам'яною стежкою до входу, Ленгдон і Колер проминули ворота, утворені двома мармуровими колонами. До однієї з них хтось приліпив записку:

ЦЯ КОЛОНА ІОНІЧНА

Це що — графіті по-швейцарськи? — з гумором подумав Ленгдон і, придивившись до колони, хмикнув.

— Приємно побачити, що навіть найвидатніші фізики іноді помиляються.

Колер озирнувся.

— Ви про що?

— Той, хто це написав, помилився. Ця колона не іонічна. Іонічні колони мають однаковий діаметр по всій висоті. Ця ж догори звужується. Вона дорична — грецький аналог. Багато хто так помиляється.

Колер не усміхнувся.

— Автор цієї записки хотів пожартувати, містере Ленгдон. Він мав на увазі, що ця колона містить іони⁶ — частинки з електричним зарядом. Вони є в більшості об'єктів.

Ленгдон іще раз подивився на колону і тихо застогнав.

Усе ще сердячись на себе за ляпсус, Ленгдон вийшов із ліфта на найвищому поверсі корпусу С і попрямував услід за Колером ошатним коридором. Інтер'єр виявився несподіваним — у традиційному французькому колоніальному стилі: темно-червона канапа, порцелянова ваза на підлозі, на стінах — дерев'яні панелі з химерним різьбленням.

— Ми намагаємося створити для наших науковців максимальний комфорт, — пояснив Колер.

Це очевидно, подумав Ленгдон.

— Отже, той чоловік із факсу — він жив тут? Це був один із ваших найцінніших працівників?

— Саме так, — відповів Колер. — Сьогодні вранці він не з'явився на зустріч зі мною і не відповідав на виклики по пейджеру. Тож я прийшов сюди сам і знайшов його у вітальні мертвим.

Ленгдонові раптом стало лячно, коли він усвідомив, що от-от побачить покійника. Він ніколи особливо не вирізнявся міцними

⁶ Англійською «іонний» та «іонічний» звучить однаково — *Ionic*.

нервами. Цю слабкість він виявив у собі ще в студентські роки, коли якось на лекції викладач розповів, що Леонардо да Вінчі вивчав будову людського тіла на трупах, які викопував із землі, щоб ретельно дослідити м'язи.

Колер попрямував у дальній кінець коридору. Там були одні-єдині двері.

— Пентхауз, як кажуть у вас. — Він витер хустинкою піт із чола. На дубових дверях висіла табличка з написом:

ЛЕОНАРДО ВЕТРА

— Леонардо Ветра, — прочитав уголос Колер. — Наступного тижня йому б виповнилося п'ятдесят вісім. Це був один із найвидатніших науковців нашої доби. Його смерть — непоправна втрата для науки.

На якусь мить Ленгдонові здалося, що на жорсткому обличчі Колера промайнуло якесь людське почуття. Але воно зникло так само швидко, як і з'явилося. Колер витягнув з кишені велику зв'язку ключів і почав перебирати їх, шукаючи потрібний.

Ленгдонові прийшла до голови несподівана думка. Будинок здавався зовсім порожнім. Це було дивно, якщо зважати на те, що вони майже прибули на місце злочину.

— А де всі? — запитав він.

— У лабораторіях, зрозуміло, — відповів Колер, знайшовши на решті ключ.

— Я маю на увазі *поліцію*, — пояснив Ленгдон. — Вони що, вже поїхали?

Рука з ключем завмерла на півдорозі до замка.

— Поліцію?

Ленгдон подивився Колерові у вічі.

— Так, поліцію. Ви прислали мені факс із фотографією убитого. Ви що, не викликали поліції?

— Ні.

— Що?

Сірі очі Колера пожорсткішали.

— Не все так просто, містере Ленгдон.

Ленгдона охопила тривога.

— Але... про це, безумовно, повідомили ще когось!

— Так. Прийомну дочку Леонардо. Вона теж фізик, працює у нас в ЦЕРНі. Вони мали спільну лабораторію і працювали разом. Цього тижня міс Ветра була у відрядженні. Я сповістив її про смерть батька, і вона вже їде сюди.

— Але ж скоєно убивство...

— Формальне розслідування, — сказав Колер твердим голосом, — буде проведено. Однак воно, найімовірніше, розпочнеться з обшуку лабораторії Леонардо Ветри, а вони з дочкою не пускали туди сторонніх. Тому з розслідуванням доведеться зачекати до приїзду міс Ветри. Думаю, це найменше, що я можу зробити зі свого боку на знак поваги до неї.

Колер повернув ключ у замку.

Двері відчинилися, з кімнати зі свистом вирвалася хвиля крижаного повітря і вдарила Ленгдонові в обличчя. Від несподіванки він відсахнувся.

За порогом був чужий світ. Помешкання оповив густий білий туман. Він клубочився довкола меблів і застилав кімнату молочною імлою.

— Що це за... — запинаючись, вимовив Ленгдон.

— Фреон, — коротко пояснив Колер. — Я охолодив кімнату, щоб зберегти тіло.

Ленгдон машинально застебнув піджак, щоб не змерзнути. *Я в країні Оз*, подумав він. *Але я забув чарівні капці.*

9

Труп лежав на підлозі й мав жахливий вигляд. Покійний Леонардо Ветра лежав на спині, голий, і його шкіра набула синювато-сірого відтінку. Шийні хребці в місці перелому стирчали назовні, а голова була повністю скручена назад. Притиснутого до підлоги обличчя видно не було. Убитий лежав у замерзлій калюжі власної сечі, волосся довкола зіщулених геніталій укрилося памороззю.